

عنوان درس: پرستاری سلامت جامعه	رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پیوسته پرستاری
تعداد واحد: ۱/۵ واحد نظری	پیش نیاز یا همزمان: -----
نیمسال تحصیلی:	تعداد دانشجویان: .....
محل تشکیل کلاس:	زمان شروع کلاس: .....
نام مدرس: مهناز حلیانی	مسئول طرح درس: سمیه زارع

● شرح درس:

نظر به اینکه تامین سلامت جامعه در گرو خدمات سلامت توسط نیروی انسانی آموزش دیده است، در این درس مفاهیم اصلی سلامت شامل: سلامت و طیف سلامت و بیماری، پیشگیری از بیماریها، مراقبت‌های اولیه بهداشتی، حفظ و ارتقای سلامت، اقتصاد سلامت، نقشها و فعالیتهای پرستار سلامت جامعه و تیم سلامت، نظامهای ارائه دهنده خدمات سلامت و نیازهای بهداشتی جامعه، فرآیند آموزش بهداشت، ایمن سازی و بهداشت مدارس گنجانده شده است.

● هدف کلی:

انتقال دانش و اطلاعات لازم در زمینه سلامت جامعه و مبانی آن به دانشجو تا با بکار گیری اصول خدمات بهداشتی اولیه بتواند در قالب فرآیند پرستاری و مبتنی بر شواهد، تدابیر مناسب جهت حل مشکلات سلامت جامعه را ارائه نماید.

● اهداف اختصاصی:

۱-تاریخچه پرستاری سلامت جامعه

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

- ۱- تاریخچه و روند بهداشت عمومی را توضیح دهد.
- ۲- تاریخچه پرستاری سلامت را شرح دهد.
- ۳- پرستاری سلامت جامعه را تعریف کند.
- ۴- برخی از شخصیتهای مهم و تاثیرگذار بر پرستاری را نام ببرد.
- ۵- فعالیتهای پرستاری سلامت جامعه را توضیح دهد.

۲-گستره کاری پرستار سلامت جامعه

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

- ۱- گستره حیطه کار پرستاران سلامت را تشریح کند.

۳-نقشها و فعالیتهای پرستار سلامت جامعه در تیم سلامت

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

- ۱-نقشها و عملکردهای اصلی پرستاری سلامت را نام ببرد.
- ۲-عملکرد پرستاری سلامت و پرستار بالین را با هم مقایسه کند
- ۳-دو مفهوم پرستاری مبتنی بر جامعه و پرستار جامعه‌محور را با هم مقایسه کند.

۴- سلامت و طیف سلامت و بیماری

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

- ۱- مفاهیم مختلف مرتبط با سلامتی و بیماری را تعریف کند.
- ۲- الگوهای سلامتی را تعریف کند.
- ۳- طیف سلامت و بیماری را ترسیم کند.
- ۴- عوامل موثر بر سلامتی را نام ببرد.

۵- تعریف سطوح پیشگیری و راهبردهای مرتبط

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

- ۱- سیر طبیعی بیماری را بنویسد.
- ۲- پیشگیری را تعریف کند.
- ۲- سطوح پیشگیری را با هم مقایسه کند.

۶- مراقبتهای اولیه بهداشتی

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

۱. اهداف عمده کنفرانس بین‌المللی مراقبتهای اولیه بهداشتی در آلماتا را بیان کند.
۲. اولویتهای بهداشتی بهداشت برای همه در قرن ۲۱ را تعیین کند.
۳. مراقبتهای اولیه بهداشتی را تعریف کند.
۴. سطوح مراقبتهای اولیه بهداشتی را نام ببرد.
۵. اصول مراقبتهای اولیه بهداشتی را نام ببرد.
۶. اجزای اصلی مراقبتهای اولیه بهداشتی را نام ببرد.

۷- نظریه و الگوهای حفظ و ارتقاء سلامت

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

- ۱- سه مدل آموزش بهداشت را نام ببرد.
- ۲- حیطه‌های مدل اعتقاد بهداشتی را شرح دهد.
- ۳- کاربرد مدل‌های بهداشتی را با ذکر مثال توضیح دهد.

۸- پرستار و اقتصاد سلامت

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

۱. رابطه اقتصاد با پرستاری و مراقبت بهداشتی را بیان کند.
۲. عرصه‌های مورد بحث در اقتصاد سلامت را بیان کند.
۳. نقش پرستار در اقتصاد سلامت را ذکر کند.
۴. تئوری‌های اقتصاد خرد و کلان را توضیح دهد.
۵. عوامل اصلی تاثیرگذار بر هزینه‌های مراقبت بهداشتی را مشخص کند.
۶. نقش دولت و سایر پرداخت‌کنندگان شخص ثالث را در تامین بودجه مراقبت بهداشتی، تجزیه و تحلیل کند.
۷. سطوح پیشگیری مرتبط با اقتصاد سلامت را ارزیابی کند.

۹- پویایی گروه

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

۱. گروه را تعریف کند و اهمیت گروه‌ها را بنویسد.

۲. اهمیت کار پرستار با گروه را توضیح دهد.
۳. پویایی گروه را تعریف کند.
۴. گروه‌های اجتماعی را بر حسب نقش و عملکرد، وسعت و ابعاد، وضعیت سازمانی و تداوم دسته‌بندی نماید.
۵. انواع گروه‌هایی که پرستار با آنها تماس دارد را تعیین نموده و نقش پرستار در هر یک را مشخص نماید.
۶. ویژگی‌های گروه را نام برده و در مورد هر یک توضیح دهد.
۷. نکات مثبت و منفی گروه را شرح دهد.
۸. در مورد همبستگی و لزوم آن در گروه اظهار نظر کند.
۹. تعداد عضو مناسب برای تشکیل گروه را مشخص نماید.
۱۰. کنش و واکنش در گروه را توضیح دهد.

۱۰- کار با گروه‌های آسیب پذیر

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

۱. مفهوم جمعیت‌های آسیب‌پذیر را تعریف کند.
۲. عوامل متعدد فردی و اجتماعی موثر بر آسیب‌پذیری را بررسی کند.
۳. مفهوم مهاجرت را تعریف کند.
۴. درباره مشکلات بهداشتی ناشی از مهاجرت بحث کند.
۵. مفهوم فقر را تجزیه و تحلیل کند.
۶. عواملی که مساله فقر را تحت تاثیر قرار می‌دهد، توصیف کند.
۷. اثرات فقر بر روی سلامت و رفاه افراد خانواده‌ها و جوامع را مورد بحث قرار دهد.
۸. مفهوم بی‌خانمانی را تجزیه و تحلیل کند.
۹. عوامل محیطی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی که مساله بی‌خانمانی را تحت تاثیر قرار می‌دهند، توصیف کند.
۱۰. نقش پرستاران بهداشت جامعه در رابطه با گروه‌های آسیب‌پذیر را شرح دهد.

۱۱- عوامل تعیین کننده های سلامت (زیستی، فرهنگی، اجتماعی و ...)

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

- ۱- عوامل زیستی تعیین کننده سلامت را نام ببرید.
- ۲- عوامل فرهنگی تعیین کننده سلامت را نام ببرید.
- ۳- عوامل اجتماعی تعیین کننده سلامت را نام ببرید.

۱۲- نظام های ارائه دهنده خدمات سلامت

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

- ۱- نظام‌های مهم بهداشتی در عرصه بین‌المللی را نام ببرد.
- ۲- نظام‌های چندجانبه را با دوجانبه و خصوصی مقایسه کند.
- ۳- عملکرد سازمان جهانی بهداشت را توضیح دهد.
- ۴- استراتژی یونیسف در انقلاب سلامتی کودکان (GOBI) را شرح دهد.
- ۵- حداقل سه سازمان عرضه کننده خدمات بهداشتی درمانی در ایران را نام ببرد.
- ۶- سیستم شبکه بهداشتی درمانی را توضیح دهد.
- ۷- اولویت‌های مطرح در سیستم شبکه بهداشتی را نام ببرد.

۱۳- اصول نیازسنجی بهداشت جامعه

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

۱. اصول نیازسنجی بهداشت جامعه را بشناسد.

۱۴- ایمن سازی

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

- ۱- انواع ایمنی را نام ببرد.
- ۲- اهمیت واکسیناسیون را شرح دهد.
- ۳- انواع واکسن را از نظر ماهیت نام ببرد.
- ۴- نکاتی را که بایستی در امر واکسیناسیون رعایت نمود، شرح دهد.
- ۵- منظور از زنجیره سرد را بیان نماید.
- ۶- موارد منع مصرف واکسن‌ها را نام ببرد.
- ۷- موارد ویژه مصرف واکسن‌ها را شرح دهد.
- ۸- آموزش‌های لازم در مورد هر کدام از واکسن‌ها را توضیح دهد.

۱۵- پرستاری بهداشت مدارس

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

۱. انواع مختلف خدمات بهداشت مدرسه و برنامه‌های بهداشتی متناسب آن را توضیح دهد.
۲. مراقبت‌های پرستاری ارائه شده در مدارس را از نظر سطوح اولیه، ثانویه و سطح سوم پیشگیری تجزیه و تحلیل کند.
۳. استانداردهای محیط فیزیکی مدرسه را نام ببرد.
۴. وظایف مربی بهداشت مدرسه را شرح دهد.

۱۶- اهمیت نقش پرستار در حفظ و ارتقاء سلامت و رشد کودک (پیشگیری از عوارض زیستی، فرهنگی و اجتماعی)

در پایان جلسه درسی دانشجو باید قادر باشد:

۱. ویژگیهای مهم تکامل جسمی و روانی اجتماعی کودکان را توصیف کند.
۲. نقش پرستار را بررسی کند و در مورد مداخلات مناسب برای ارتقاء و حفظ سلامت کودکان به عنوان یک فرد بحث و گفتگو کند.
۳. در مورد مشکلات عمده سلامتی در کودکان بحث و گفتگو کند.

• امکانات آموزش بخش:

- کلاس مناسب
- وسایل و تجهیزات کمک آموزشی (اسلاید، ویدئو)

❖ منابع اصلی تدریس:

1. Stanhope, M. Lancaster J. Community & public health nursing. St Louis: Mosbey.

۲. ایلدرآبادی اسحاق. درسنامه پرستاری بهداشت جامعه ۱، ۲، ۳، نشر جامعه‌نگر، تهران.

۳. حسینی وحیده و همکاران. پرستاری بهداشت جامعه ۱. نشر جامعه‌نگر، تهران.

۴. حاتمی حسین و همکاران. کتاب جامع بهداشت عمومی، انتشارات ارجمند، تهران.

(جهت آماده کردن منابع از آخرین ویرایش استفاده شود)

❖ ارزشیابی:

آزمون کتبی ۹۰٪

مشارکت فعال در بحث های گروهی در کلاس ۱۰٪

❖ نحوه ارزشیابی :

۱. مقررات: حداقل نمره قبولی ۱۰ نمره

۲. تعداد دفعات مجاز غیبت کلاس ۴/۱۷ مجموع ساعات تدریس